

Вторник, 13 септември 2011 г.

42. Призовава Комисията и държавите-членки да се противопоставят на всички форми на насилие срещу възрастните жени, като отчитат подценяването на този проблем, оказват противодействие на социалните стереотипи и осигуряват възможност на доставчиците на услуги да вземат под внимание специфичните потребности на възрастните жертви на насилие, с оглед на това, да се гарантира пълното упражняване на правата на човека и постигане на равнопоставеност на половете и се използва пълноценно програмата „Дафне“;

*

* *

43. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

Директива относно медиацията, нейното въздействие върху медиацията и възприемането ѝ от съдилищата

P7_TA(2011)0361

Резолюция на Европейския парламент от 13 септември 2011 г. относно прилагането в държавите-членки на Директивата относно медиацията, нейното въздействие върху медиацията и възприемането ѝ от съдилищата (2011/2026(INI))

(2013/С 51 Е/03)

Европейският парламент,

- като взе предвид член 67 и член 81, параграф 2, буква ж) от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид своята резолюция от 23 април 2008 г. относно общата позиция на Съвета с оглед приемане на директива относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси ⁽¹⁾,
 - като взе предвид изслушванията, проведени на 20 април 2006 г., 4 октомври 2007 г. и 23 май 2011 г. от комисията по правни въпроси,
 - като взе предвид Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси ⁽²⁾,
 - като взе предвид член 48 и член 119, параграф 2 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по правни въпроси (A7-0275/2011),
- A. като има предвид, че осигуряването на по-добър достъп до правосъдие е една от основните цели на политиката на Европейския съюз за създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие; като има предвид, че понятието за достъп до правосъдие в този контекст следва да включва достъп на физическите лица и предприятията до подходящи производства за разрешаване на спорове,
- Б. като има предвид, че целта на Директива 2008/52/ЕО е да насърчи приятелското уреждане на спорове посредством насърчаване на използването на медиация и осигуряване на балансирано отношение между медиацията и съдебното производство,
- В. като има предвид, че с цел улесняване на достъпа до медиация, в качеството ѝ на реална алтернатива на традиционния подход на антагонизъм, и с цел гарантиране, че страните, които използват медиация в Европейския съюз, се възползват от предвидимо рамково законодателство, Директивата въвежда общи принципи, които се отнасят по-специално до аспекти на гражданския процес,

⁽¹⁾ ОВ С 259 Е, 29.10.2009 г., стр. 122.

⁽²⁾ ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3.

Вторник, 13 септември 2011 г.

- Г. като има предвид, че освен предвидимост Директивата има за цел да установи рамка, която запазва основното предимство на медиацията – гъвкавостта, както и че при изготвянето на националните закони за прилагане на тази директива държавите-членки следва да се ръководят от тези две изисквания,
- Д. като има предвид, че към Директива 2008/52/ЕО проявяват интерес и съседни държави и че тя е оказала явно влияние за въвеждането на подобно законодателство в някои от тях,
- Е. като има предвид, че от държавите-членки се изисква да спазват тази директива преди 21 май 2011 г., с изключение на член 10, за който крайният срок е 21 ноември 2010 г.; като има предвид, че досега повечето държави-членки са докладвали, че са завършили процеса на прилагане или ще го завършат до крайния срок, и само няколко държави-членки все още не са докладвали относно спазване на разпоредбите на Директивата: Чешката република, Австрия, Финландия и Швеция,
- Ж. като има предвид, че Европейският парламент счита, че е важно да се проучи как е приложен този законодателен акт от държавите-членки, да се види какво е мнението на практикуващите и на ползвателите на медиацията и да се определи дали и как медиацията може да бъде подобрена,
- З. като има предвид, че за тази цел следва да се изготви подробен анализ на основните регулаторни подходи на държавите-членки, за да се открият добрите практики и да се направят изводи за предприемане на по-нататъшни действия на европейско равнище,
- И. като има предвид, че Планът за действие на Комисията за изпълнение на Програмата от Стокхолм (СОМ(2010)0171) предвижда през 2013 г. да бъде публикувано съобщение относно изпълнението на Директивата за медиацията,
- Й. като има предвид, че е добре да се разгледа начинът, по който държавите-членки са приложили основните разпоредби на Директивата относно медиацията по отношение на възможността съдилищата да предлагат пряко на страните медиация (член 5), гарантирането на поверителния характер (член 7), изпълняемостта на споразумения, постигнати чрез медиация (член 6), както и последиците на медиацията за давностните срокове (член 8),
- К. като има предвид, че в своята работна програма за 2011 г. Комисията е включила законодателно предложение относно алтернативното разрешаване на спорове,
1. Отбелязва, че изискването за поверителен характер, предвидено в Директивата, вече съществува в националното законодателство на някои държави-членки: в Гражданско-процесуалния кодекс на България е предвидено, че медиаторите могат да откажат да свидетелстват по спор, когато са били медиатори по него; в законите на Франция и Полша, които уреждат гражданската медиация, са предвидени подобни разпоредби; отбелязва, че сред държавите-членки Италия възприема строг подход към поверителния характер на производството по медиация, докато шведските правила за медиация предвиждат, че поверителният характер не е автоматичен, и изискват споразумение между страните за тази цел; счита, че е необходим по-последователен подход;
2. Отбелязва, че съгласно член 6 от Директивата по-голямата част от държавите-членки имат процедура за придаване на същата сила на споразумение, постигнато чрез медиация, като на съдебно решение; отбелязва, че това се постига чрез внасянето на споразумението в съда или чрез нотариалното му заверяване и че се оказва, че някои национални законодателства са избрали първото решение, докато в множество държави-членки националното законодателство допуска нотариална заверка: например, докато в Гърция и Словения законът предвижда, че постигнатото в резултат на медиация споразумение може да получи изпълнителна сила от съдилищата, на споразуменията в Нидерландия и Германия може да бъде придадена изпълнителна сила като на нотариални актове, а в други държави-членки, включително Австрия, според сега действащото законодателство може да им бъде придадена изпълнителна сила като на нотариални актове въпреки липсата на изрична разпоредба в този смисъл в съответното национално законодателство; призовава Комисията да гарантира, че всички държави-членки, които все още не са постигнали съответствие с член 6 от Директивата, ще го направят незабавно;

Вторник, 13 септември 2011 г.

3. Счита, че член 8, който предвижда последиците от медиацията за давностните срокове, съдържа разпоредба от съществено значение, тъй като гарантира, че страните, които избират медиацията в опит да разрешат спор, няма да бъдат възпрепятствани впоследствие да образуват съдебно производство поради изтичането на давностни срокове в хода на процедурата по медиация; отбелязва, че не е повдиган конкретен въпрос от държавите-членки във връзка с тази разпоредба;
4. Посочва, че някои държави-членки са решили да надхвърлят основните изисквания на Директивата в две области, а именно – финансови стимули за участие в медиация и задължителни изисквания за медиация; отбелязва, че този вид национални инициативи спомагат за по-ефективното разрешаване на спорове и намаляват натовареността на съдилищата;
5. Признава, че член 5, параграф 2 позволява на държавите-членки да придадат задължителен характер на медиацията или да я обвържат със стимули или санкции преди или след започване на съдебното производство, при условие че това не възпрепятства страните да упражняват правото си на достъп до съдебната система;
6. Отбелязва, че някои европейски държави са предприели редица инициативи, за да предоставят финансови стимули на страни, които избират медиация: в България страните получават възстановяване на 50 % от държавната такса, която е платена за сезиране на съда, ако разрешат успешно спора чрез медиация, а румънското законодателство предвижда пълно възстановяване на съдебната такса, ако страните разрешат висящ спор чрез медиация; отбелязва, че подобна разпоредба може да се открие в унгарското законодателство и че в Италия всички актове и споразумения в резултат на медиация са освободени от държавни такси;
7. Отбелязва, че наред с финансовите стимули някои държави-членки, чиито съдебни системи са прекалено натоварени, са прибягнали до правила, които предвиждат задължителен характер на медиацията; отбелязва, че в такива случаи съдът не може да бъде сезиран във връзка със спора, докато страните не са направили опит за разрешаването му чрез медиация;
8. Изтъква, че най-ярък пример е Законодателен декрет № 28 в Италия, който има за цел по такъв начин да прочисти съдебната система и да замести пословично претоварените италиански съдилища, като се намалят натовареността и средната продължителност от девет години за разрешаване на спор по гражданско дело; отбелязва, че не е изненадващо, че декретът не беше добре приет от практикуващите юристи, които го оспориха в съда и дори обявиха стачка;
9. Припомня, че въпреки противоречията, държавите-членки, чиито национални законодателства надхвърлят основните изисквания на Директивата относно медиацията, са постигнали важни резултати в насърчаването на извънсъдебно уреждане на спорове по граждански и търговски дела; отбелязва, че резултатите, постигнати по-специално в Италия, България и Румъния, доказват, че медиацията може да предостави икономично и бързо извънсъдебно уреждане на спорове чрез процедури, пригодени за нуждите на страните;
10. Отбелязва, че задължителната медиация изглежда постига целта си в италианската съдебна система, като намалява натовареността на съдилищата; въпреки това подчертава, че медиацията следва да се насърчава по-скоро като реална, евтина и по-бърза алтернатива на правосъдието, отколкото като задължителен аспект на съдебната процедура;
11. Признава добрите резултати, постигнати от финансовите стимули, предвидени от Закона за медиацията в България; отчита обаче, че тези успехи се дължат и на продължителния интерес към медиацията от страна на българската съдебна система, в която медиаторската общност съществува от 1990 г., а Центърът за медиация – в който работят медиатори на смени – предоставя ежедневно от 2010 г. насам безплатни услуги по медиация и информация за страните по висящи съдебни дела; отбелязва, че в България се е осъществила медиация по две трети от насочените за медиация дела и половината от тези дела са били приключени успешно чрез медиация;

Вторник, 13 септември 2011 г.

12. Отбелязва също така добрите резултати на Закона за медиацията в Румъния: наред с разпоредбите за финансови стимули е създаден Съвет за медиация – национален орган за медиаторска практика, който съществува като отделно, самостоятелно юридическо лице; той е изцяло посветен на насърчване на медиаторската дейност, разработване на стандарти за обучение, подготовка на преподаватели, които предоставят обучение, издаване на документи, удостоверяващи професионалната квалификация на медиаторите, приемане на етичен кодекс, както и формулиране на предложения за законодателни актове;
13. Счита, че с оглед на всичко гореизложено, държавите-членки като цяло прилагат в голяма степен Директива 2008/52/ЕО от 21 май 2011 г. и че макар държавите-членки да използват различни регулаторни подходи и някои държави донякъде да изостават, това не променя факта, че повечето държави-членки не само спазват изискванията на Директивата, но всъщност и ги надхвърлят;
14. Подчертава, че е по-вероятно страните, които имат желание да работят за постигане на разрешение по своето дело, да работят заедно, отколкото една срещу друга; счита, че по тази причина тези страни често са по-склонни да вземат под внимание позицията на другата страна и да работят по основния проблем в спора; счита, че това често носи допълнителната полза от запазване на отношенията, които страните са имали преди спора, което е от особено значение при семейни въпроси, в които са замесени деца;
15. Насърчава Комисията в своето предстоящо съобщение относно изпълнението на Директива 2008/52/ЕО да разгледа и тези области, в които държавите-членки са избрали да разширят мерките по Директивата извън нейния предвиден обхват;
16. Подчертава насочените към потребителя характеристики на схемите за алтернативно разрешаване на спорове, които предлагат специално пригодно практическо решение; в тази връзка призовава за бързо представяне от Комисията на законодателно предложение за алтернативно разрешаване на спорове;
17. Отбелязва, че решенията в резултат от медиация и постигнати между страните не биха могли да бъдат осигурени от съдия или съдебни заседатели; ето защо счита, че с медиация има по-голяма вероятност да се достигне взаимно приемлив за страните резултат или положение, при което всички печелят; отбелязва, че в следствие на това приемането на такова споразумение е по-вероятно и равнището на спазване на споразуменията в резултат от медиация обикновено е високо;
18. Счита, че е необходимо да се увеличат осведомеността и разбирането за медиацията, и призовава за допълнителни действия във връзка с образованието, повишаване на осведомеността за медиацията, засилване на въвеждането на медиация за предприятията и изисквания за достъп до професията медиатор;
19. Счита, че националните органи следва да бъдат поощрявани да разработват програми с цел да се подпомогне получаването на достатъчно познаване на алтернативното разрешаване на спорове; счита, че тези действия следва да обърнат внимание на главните предимства на медиацията - цена, процент на успех и времева ефективност - и да се отнасят до юристите, нотариусите и предприятията, особено МСП, а също и до академичната общност;
20. Признава значението на установяването на общи стандарти за достъп до професията медиатор с цел да се насърчи по-доброто качество на медиацията и да се осигурят високи стандарти за професионално обучение и акредитация на територията на целия Съюз;
21. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията и на парламентите на държавите-членки.
-